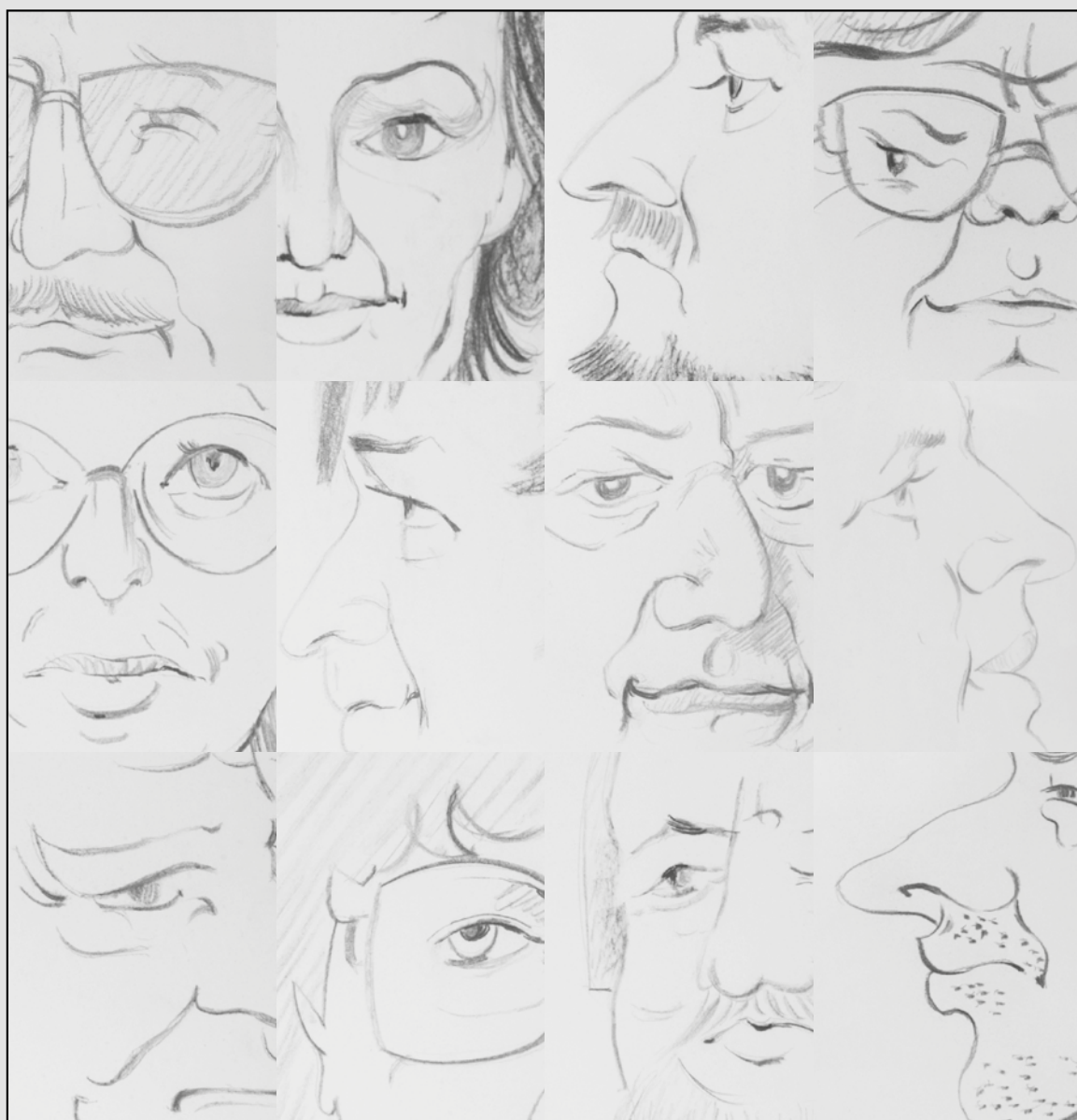

SBOROVNA
v karikaturách Bronislava Losenického

PhDr. Bronislav Losenický (11. 12. 1933 – 7. 5. 2006)

Vystudoval Vyšší pedagogickou školu v Plzni a Filozofickou fakultu UK v Praze, kde také v roce 1973 získal doktorát filozofie.

Od roku 1952 vyučoval jako pedagog a výtvarný pedagog na různých typech středních škol (Plzeň, Rokycany, Blovice, Stříbro), působil ale často kvůli totalitnímu režimu. Po jeho pádu působil jako vysokoškolský učitel estetiky na Západočeské univerzitě v Plzni. Bronislav Losenický zasvětil pedagogické práci, vzdělání a výchově značnou část svého života – ještě v 2. polovině 90. let, kdy již aktivně nevyučoval, inicioval a organizoval cyklus přednášek z dějin umění pro veřejnost v Západočeské galerii.

Mimořádnou energii věnoval teoretické práci – jeho erudice a usilovná aktivita na tomto poli z něj učinila jednu z nejvýznamnějších osobností výtvarné kritiky a teoretické reflexe plzeňského regionu 2. poloviny 20. století. Pěči o regionální kulturu i o kolegy výtvarníky, jimž otevíral bezpočet výstav, obětoval nepochybně spoustu času, který by jinak mohl věnovat vlastní tvorbě.

Vlastní výtvarná tvorba Bronislava Losenického je zasvěcena nejen přírodě, ale i současnému světu člověka – přírodu vnímá jako pozitivní svět emotivně prožívaného životního řádu, svět člověka naopak diagnostikuje jako sociolog a psycholog.

Bronislav Losenický se od roku 1972 účastnil řady kolektivních výstav, samostatně vystavoval v Praze, v Plzni (v r. 2004 mu Západočeská galerie připravila rozsáhlou retrospektivu s katalogem), v Klatovech. Jeho díla jsou zastoupena ve sbírkách ZČG v Plzni GU v Karlových Varech.

Přítomnost Broňka Losenického mne bude stále provázet.

Za čelem mám stále jeho tvář a také slyším jeho hlas na cestě do Hradce u Stoda za Mirkem Tázlerem, slyším ho v ateliéru Karla Frauknechta či u Jiřího Patery. Vnímám jeho přesně formulované názory, vyslovované zaujatě, ale nikoli afektovaně. Za jeho větami bylo vždy hluboké znání i neokázalá citlivost.

A musím se vyznat: mám rád jeho obrazy, jeho Dávná sídla /jak souhrnně nazval velký cyklus krajin, bukových lesů, průhledů do přírodních útvarů a záznamů, v nichž se propadá čas. Jedno z těch pláten mi daroval. Je to obraz řeky Vydry, kde je více pravdy, než umí moje oči/ balvany jsou jaksi kamenější, stromy monumentálnější, řeka stříbrnější/, je v tom i zrcadlo, v němž čas mého bytí je porovnán, zvážen a potěžkán.

U Broňka Losenického byla vždy myšlenková a citová bohatost prolnta do výtvarného tvarosloví. Všechno se děje v jeho obrazech zevnitř, nikoli zvnějšku. Obrazy Broňka Losenického jsou organizovány s plnou představivostí o liské touze i bolesti, jsou malovány s kritickým nadhledem, jemnou ironií, jindy s očistným soucitem. Život bez tvořivé obraznosti by pro Malíře Broňka Losenického nebyl úplný.

V ní nahlédal pravdivost, v ní byl obdarován jitrním zrakem, v ní zahlédal stav i váhu cítění.

Bronislav Losenický přinesl do malířského houfu svůj osobitý vklad: bezpečně ustavený charakter s talentem a opravdovost. Tam, kde život nabízel úzkosti, drtivou realitu, tam jako protipól ani nemoralizoval, nezdvíhal prst, ani neposílal do světa růžové zprávy. Na obecné změtení a chaos odpovídal slohem a s noblesou. Broněk Losenický odpovídal tvůrčím činem, v němž byl skryt i jakýsi dávný, pradávny smutek, i ten byl určen všem vnímavým lidem, ale i těm hluchým a nevidoucím mezi námi. Těm je určen i hluboký smysl jeho díla, které bylo tvořeno a malováno s radostí a z radosti.

Ale na to slova nestačí. Mluvené slovo je anachronismus, protože zatímco slovům je třeba porozumět, obrazy stačí rozeznat. Být vedle Broňka Losenického byl veliký dar, dar ustavičné radosti, dar opravdového přátelství a bylo s ním krásné cestovat, hovořit i mlčet.

Josef Hrubý

Prvním setkáním byl zajímavý podpis v kolonce třídního učitele na vysvědčení z jedné plzeňské učňovské školy v polovině 60. let a uznalé hodnocení z úst pubertáka „von je fakt správněj“. Tím pedagogem byl Bronislav Losenický. Další roky přinesly již osobní poznání a různá další setkávání, zprvu společná s výtvarnými pedagogy a pak i s jeho dalšími žáky, ne však již plzeňskými, neboť v normalizačním čase dostával učitelské štace zásadně mimo krajské město např. to byly Blovice, Stříbro. Ve všem svém pedagogickém působení byl kolegy a žáky oceňován pro své hluboké znalosti a pedagogický um, který je darem, s nímž se dobrý učitel rodí. Bronislav Losenický uplatňoval své pedagogické nadání i mimo školní prostředí, měl vliv na mladé adepty výtvarného umění v různých zájmových uskupeních, svými odbornými přednáškami pak působil vlastně napříč generacemi. Dokladem je třeba poslední cyklus s názvem Barvy a tvary v proudu času, který připravoval pro Západočeskou galerii. A všichni, žáci, posluchači, kolegové, se v hodnocení vždy shodli i na výjimečném daru slova, na šíři poznatků a hloubce pohledu na problém. Nikdy totiž nedokázal být jen povrchním oznamovatelem, vždy měl na zřeteli konečný poznatek a účín. Takový byl Bronislav Losenický jako pedagog.

Postupně se z něho stal uznávaný teoretik výtvarného umění. Působil v teoretických komisích SČVU a UVU plzeňské oblasti, psal fundované recenze výstav a kulturních aktivit pro odborný i denní tisk a intenzivně se zabýval výtvarnou historií Plzně a Plzeňska. Niterně mu byla blízká doba zrání moderního výtvarného umění v této oblasti, doba, v níž působily tak výrazné osobnosti jako byl Jindřich Čadík a Bohumil Polan. Jemu a zejména jeho době věnoval mnoho badatelského času, četné návštěvy archivu a pečlivé studování dobových dokumentů. Výsledkem byly nejen teoretické stati, ale i samostatné, objevené výstavy dosud nepřilíš probádaného historického období. Bohužel již posledním počinem byla podzimní výstava v Galerii J. Trnky připomínající 80. výročí založení Sdružení západočeských výtvarných umělců. Na tiskových besedách k výstavám přinášel Bronislav Losenický vždy názor plný znalosti prezentovaného problému, uměl být i konstruktivně kritický, dokázal však také říci, že představovaná tvorba mu není blízká a že se může v názoru mýlit. To dokáže jen velká osobnost a takovou Bronislav Losenický jako teoretik výtvarného umění rozhodně byl. Budeme ho v tisku, na vernisážích výstav i jako glosátora soudobé nejen výtvarné kultury velice postrádat.

Bronislav Losenický však také byl, nebo snad především byl, výtvarným umělcem se zájmem o malbu a kresbu. Vystudoval výtvarnou výchovu na filozofické fakultě Univerzity Karlovy, kde posléze také složil doktorát. K jeho celoživotně uctívaným pedagogům náležel Jiří Patera, s nímž si byli blízcí lidsky i umělecky. Spojovalo je hluboké vzdělání, znalost vývoje výtvarného umění nejen ve 20. století, opravdovost a hlavně velká touha jít v uměleckém tvoření hlouběji, za vizuální realitu, k samé podstatě. Bronislav Losenický se na počátku své malířské práce věnoval hlavně krajinomalbě, kde osvědčoval barevnou kulturu a sumární tvar prostý nepodstatného. To ostatně bylo pro něj důležité i v další vývojové etapě, která posléze zcela převážila ve volbě tématu. Pod vlivem prožitků z doby normalizace, rodinné tragédie a pozdějšího svého zdravotního stavu se prohloubil jeho zájem o člověka a lidské společenství vůbec. Svými rozsáhlými obrazovými cykly, často velkoformátovými obrazy či kresbami, přinášel postřehy fixované každodenním dojížděním, tedy třeba vlaky, čekárny, nádražní hospody a bufety. Lidi a lidičky. Další obrazový cyklus pak tvořily postřehy z návštěv výstav a vernisáží, často poukazující i na snobské prostředí a rádoby znalce. Ještě větší prohloubení v obrazovém pohledu na život pak přinášela jeho díla tematicky sjednocovaná prostředím nemocnic a dalších zdravotnických zařízení. Dokázal zde najít hluboký lidský rozměr, smutek i vzácně malířsky vyjádřenou velkou naději člověka a jeho víru v život. Ta ostatně Bronislava Losenického neopustila ani v době, kdy sám musel čelit zrádné nemoci. Tak takový to byl malíř, opravdový ve všem svém snažení.

Byl také přátelským spolupracovníkem mnoha školských a kulturních institucí, Galerie města Plzně, Západočeské galerie, Knihovny města Plzně. Podílel se na četných kulturních počinech výstavních či vydavatelských, mnoho jich inicioval a stál u jejich zrodu, zejména pak těch s vazbou na kulturní a výtvarnou historii. Byl kamarádem, který v uvolněné atmosféře přátelských setkání dokázal být znamenitým vypravěčem se smyslem pro pointu a krásnou češtinu. Na maškarních bálech tvůrčí skupiny P 89, jejímž byl aktivním členem, také nezkazil žádnou legraci. Byl také manželem, tatínkem a dědečkem. Dcera Helenka mu dělala jen a jen radost, vnoučata samozřejmě také. A manželka Maruška byla spolupracovnicí, rádkyní a hlavně celoživotní oporou ve všech zastaveních, která dlouhý společný život přinesl.

Bohužel, to vše je již čas minulý. Život PhDr. Bronislava Losenického se uzavřel 7. května 2006.

Žil bohatě a naplno, zcela oddán všem pozitivním hodnotám. Bude opravdu citelně chybět.

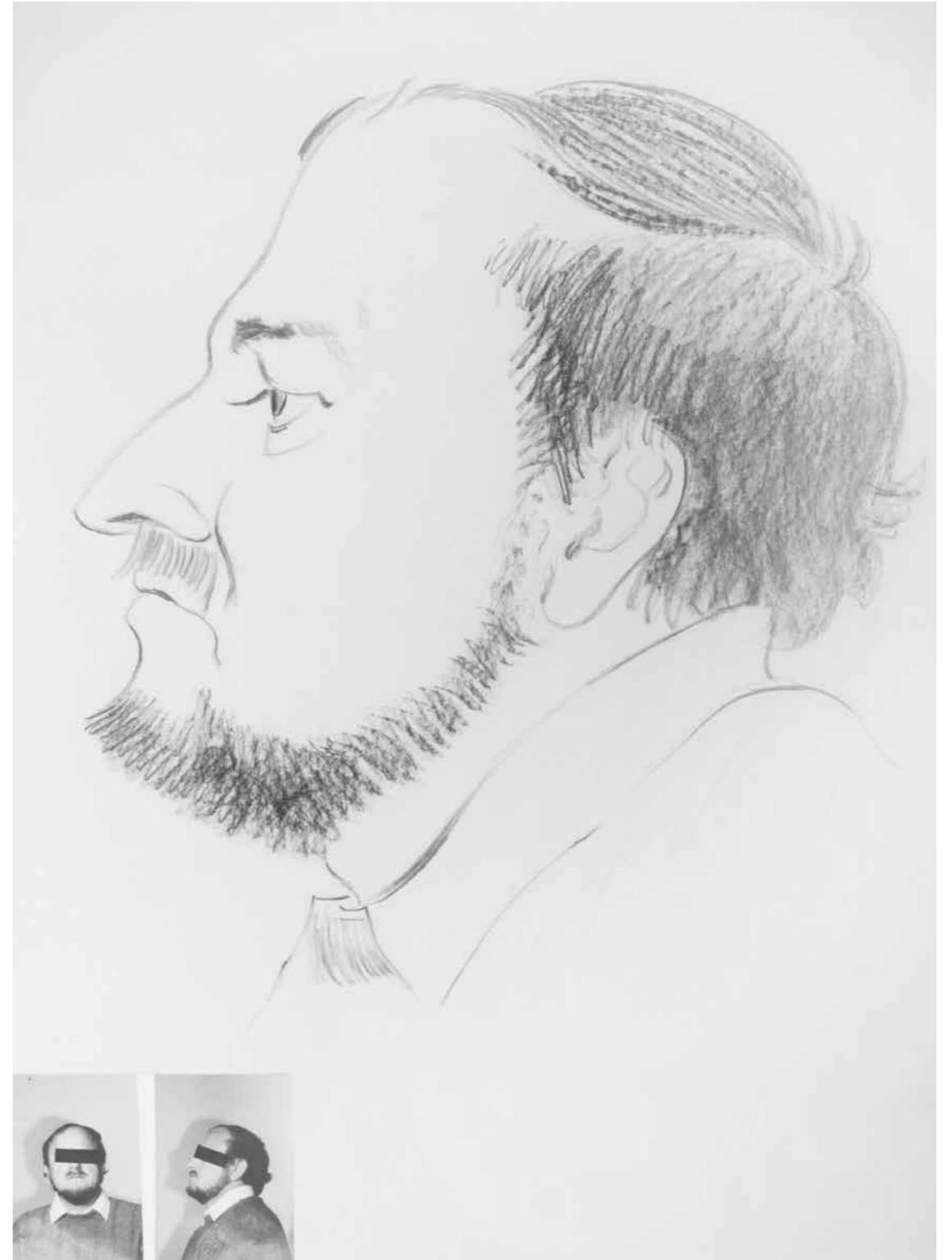
PhDr. Jana Potužáková

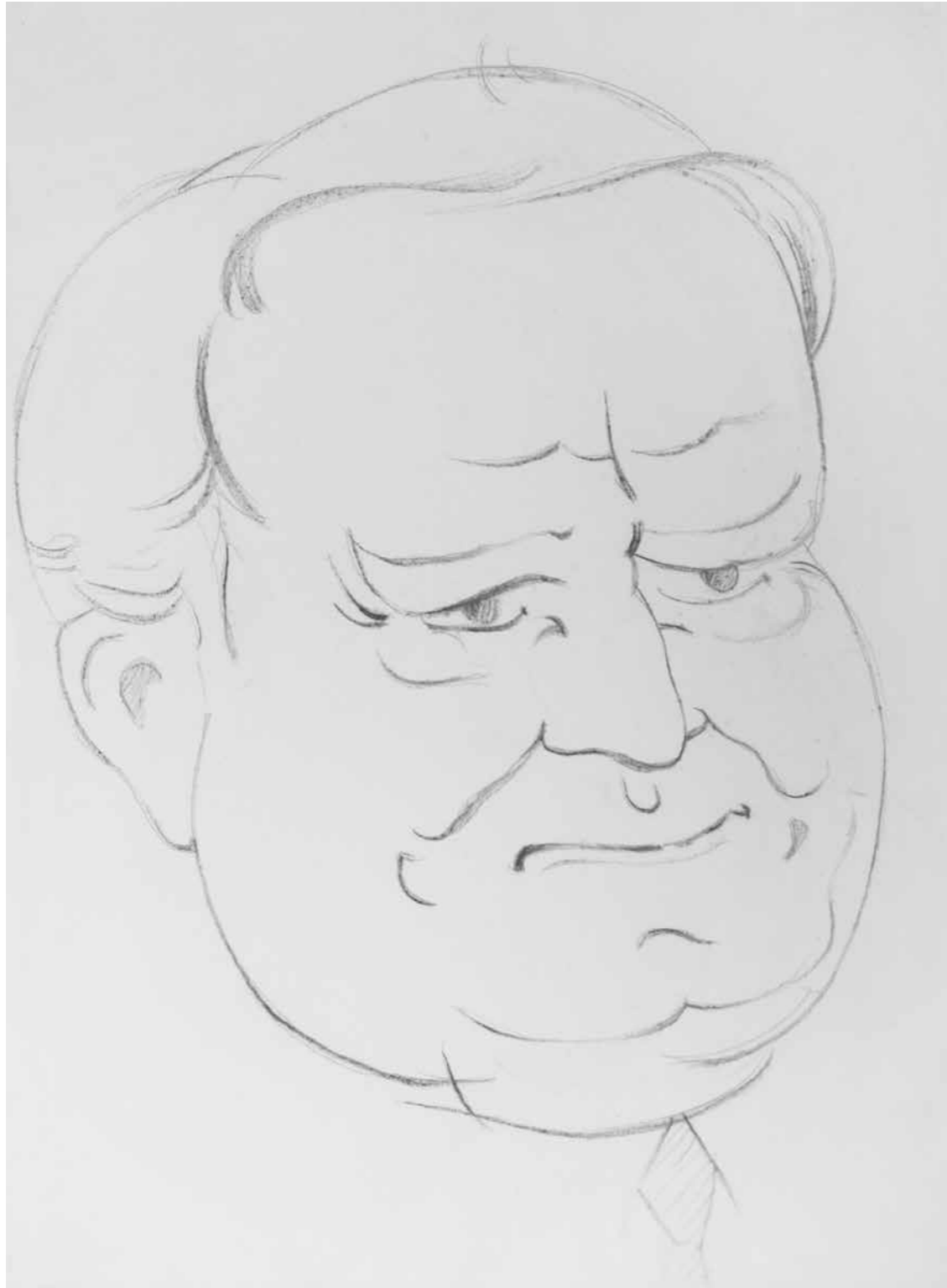
Karikatury vznikly u příležitosti 30. výročí vzniku Gymnázia Blovice.
Osazenstvo sborovny podle malíře PhDr. Bronislava Losenického:

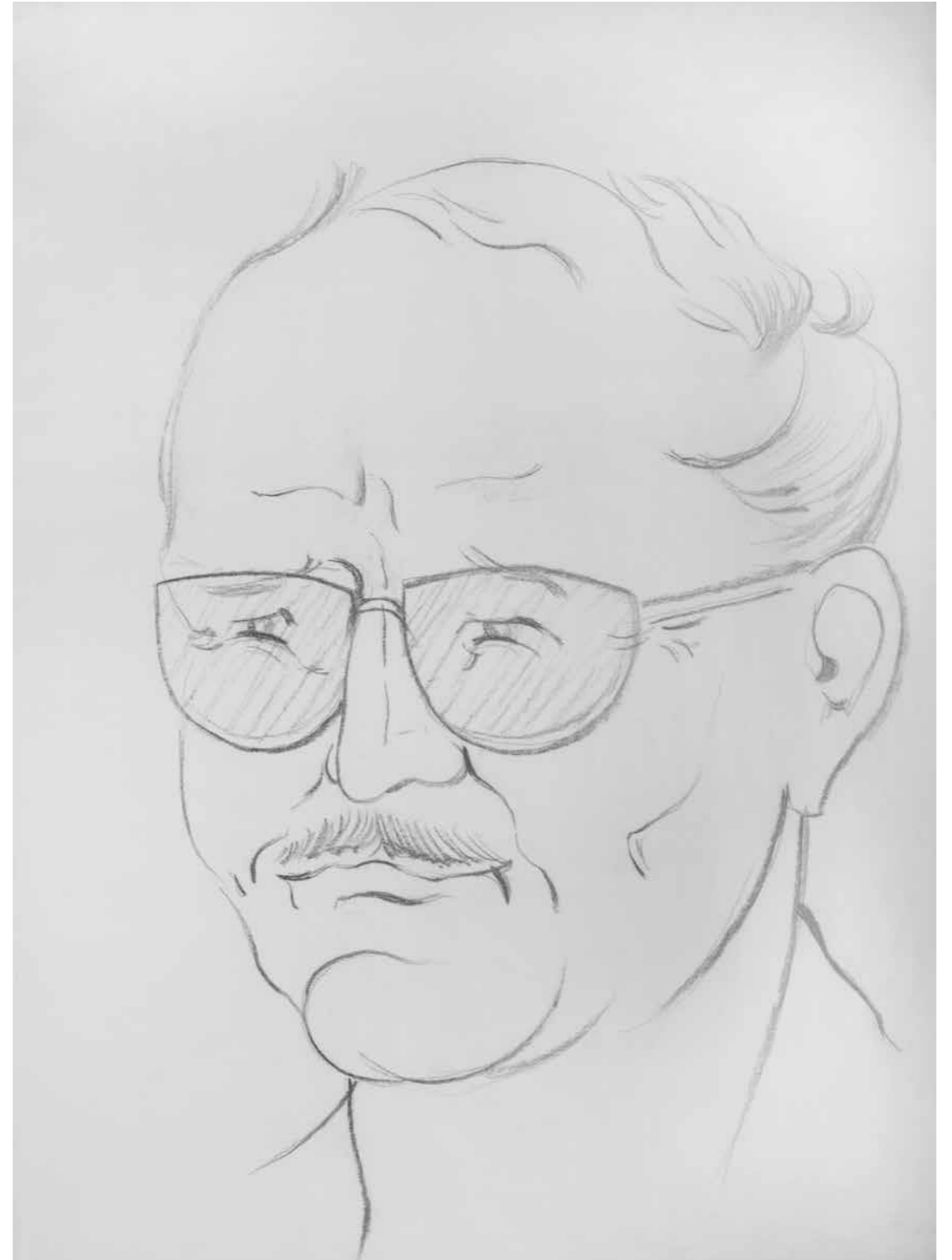
Marie Pavlová (str. XX)
Dagmar Kozlíková (str. XX)
Milan Slivka (str. XX)
Eva Bednářová (str. XX)
Anna Velichová (str. XX)
Jana Stieberová (str. XX)
Jitka Lásková (str. XX)
Hana Kuklíková (str. XX)
Jana Horáková (str. XX)
Miroslav Čadek (str. XX)
Karel Hovora (str. XX)
Zdeněk Mírka (str. XX)
Helena Chocholová (str. XX)
Jana Průchová (str. XX)
Zdeněk Sviták (str. XX)
Irena Polívková (str. XX)
Karel Volf (str. XX)
Zdeňka Kubátová (str. XX)
Vladimír Pavel (str. XX)
Ladislav Láska (str. XX)
Dana Fialová (str. XX)
Jiří Kazda (str. XX)
Milena Durasová (str. XX)
Milena Lásková (str. XX)
+
Bronislav Losenický (str. 30)

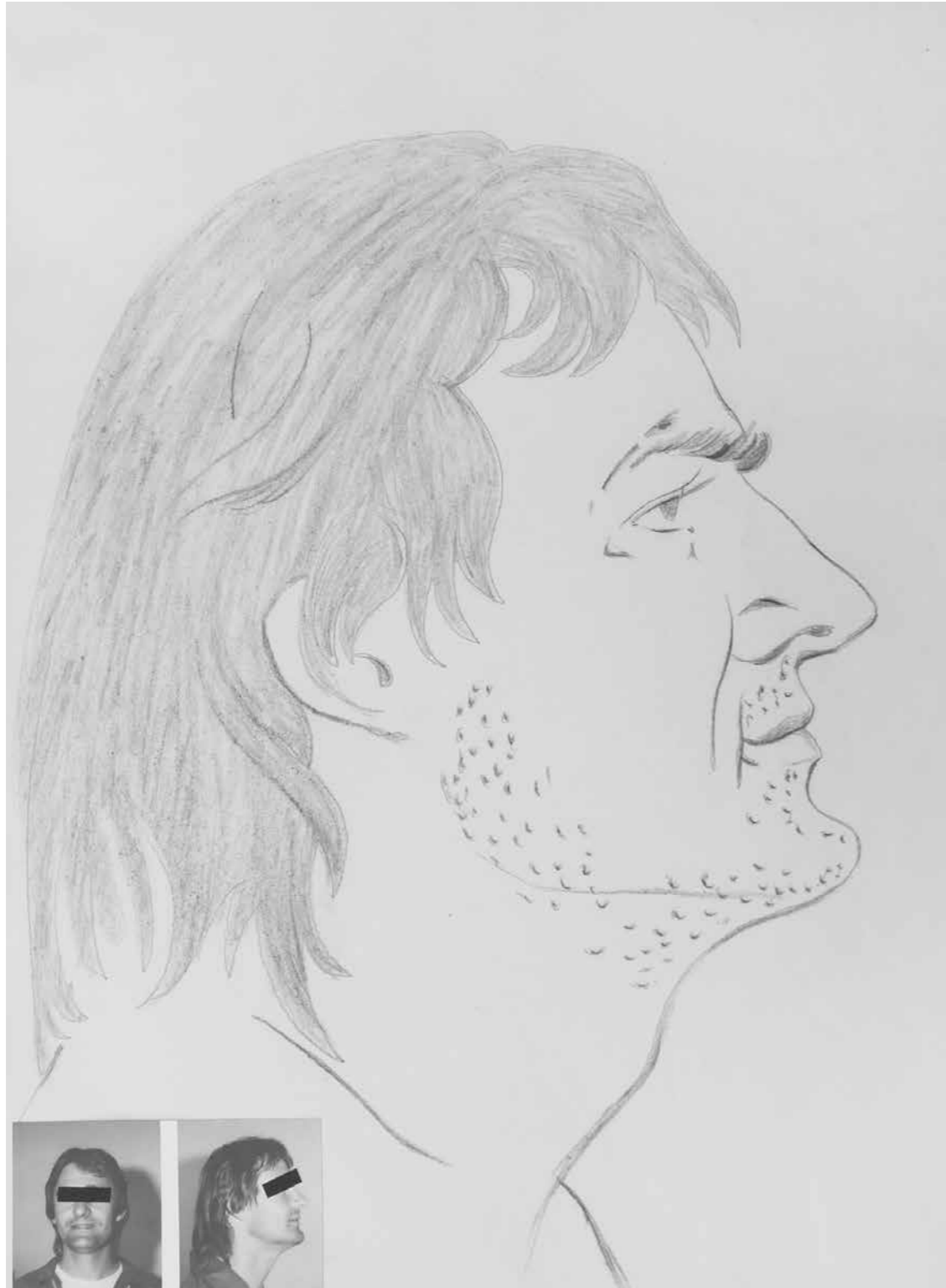

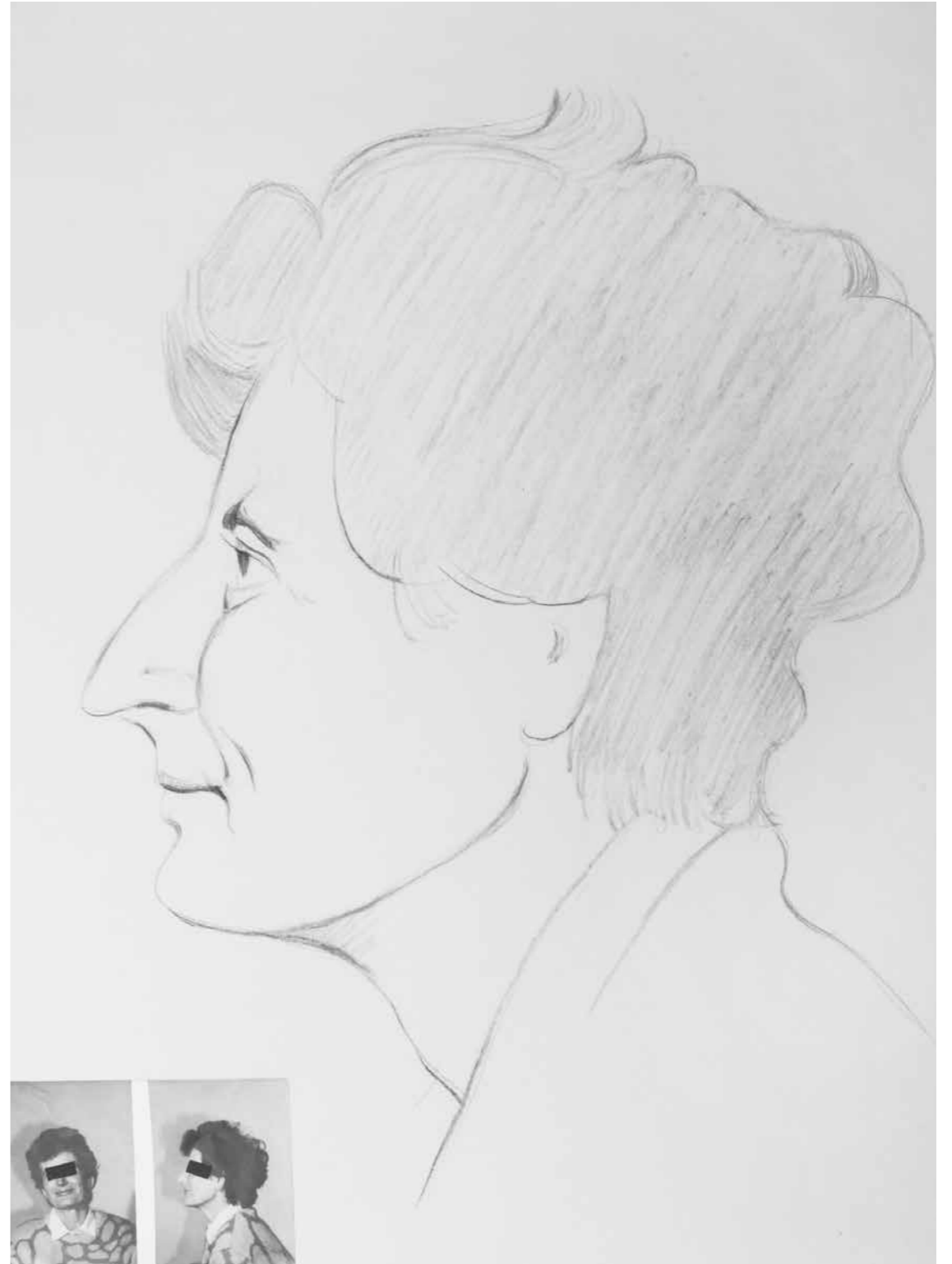
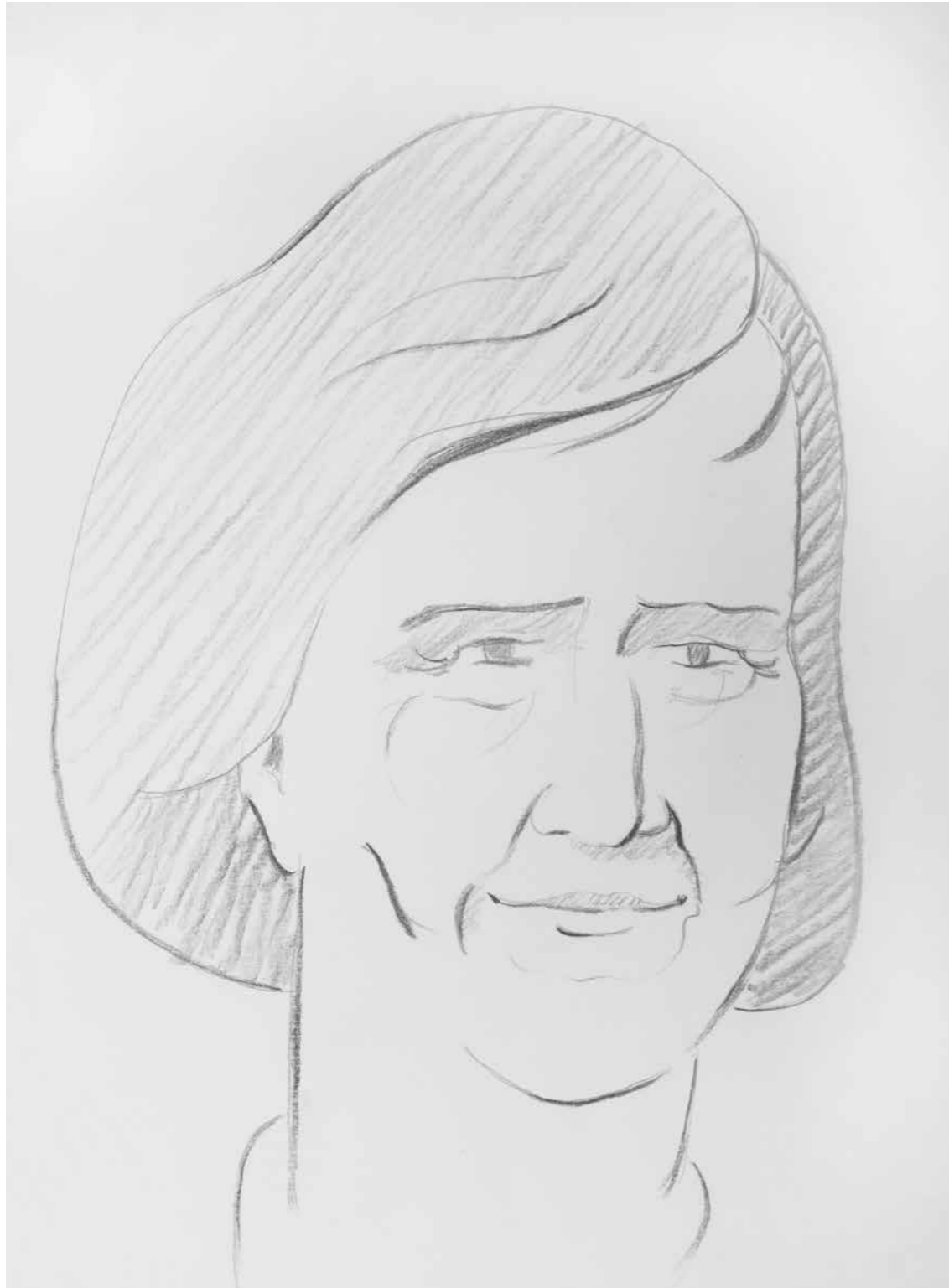

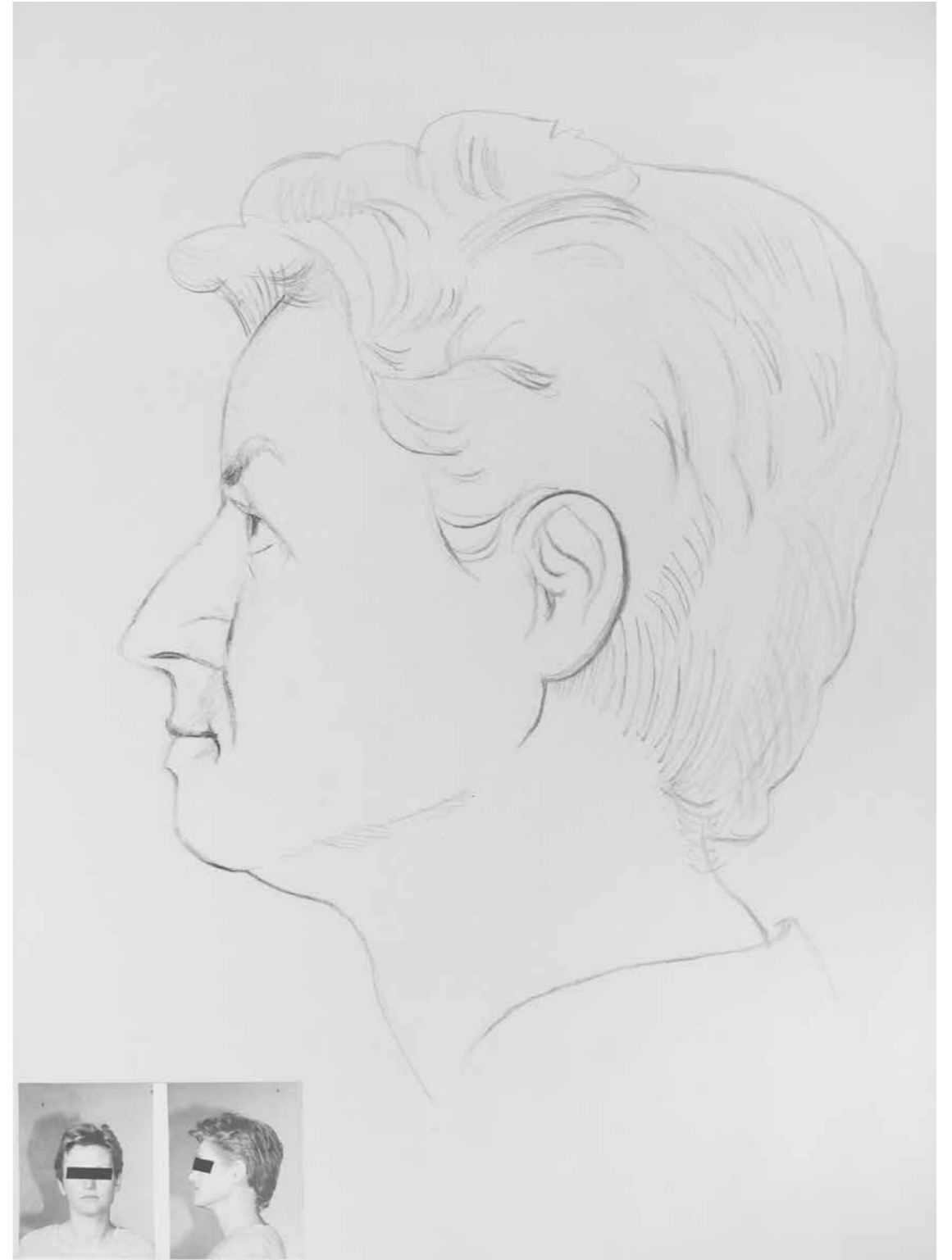

Výstavu Sborovna v karikaturách Bronislava Losenického, konanou k 60. výročí založení Gymnázia Blovice v Café de Blowitz (září 2022) a katalog k ní připravila Helena Vendová, dcera PhDr. Bronislava Losenického.

Vendová Helena – Losenická (8. 8. 1963)

Odborná studia: Střední odborná škola výtvarná, Praha

Obor umělecké činnosti: malba, kresba

Členka Unie výtvarných umělců Plzeň a Tvůrčí skupiny P89.

Pracuje jako grafička v rodinné tiskárně.

Vyučuje výtvarný obor na ZUŠ Bedřicha Smetany.

Vystavuje kolektivně i samostatně od roku 1987 v Čechách i v zahraničí.

Významné realizace: grafická úprava tiskovin (pozdávky, plakáty, katalogy, noviny, publikace), ilustrace (Kalendář plzeňský 2000, 2003, Struktury mého bytí – V. Fencl, 2014, Roztomilý díblík – P. Kersch, 2016)

Ocenění: II. střeoevropské bienále kresby – cena banky Bank Austria Creditanstalt Czech Republic, a. s.

(Plzeň, 2000), VIII. Mezinárodní Bienále kresby – Short list (Plzeň, 2012)

Zastoupení ve sbírkách: Západočeská galerie v Plzni, Galerie bratří Špillarů Domažlice, Artotéka města Plzně soukromé doma i v zahraničí

K 60. výročí založení školy vydalo Gymnázium Blovice
Redakce: Milena Durasová, Dana Fialová
Grafická úprava a sazba: Helena Vendová
Karikatury: Bronislav Losenický
Tisk: Typografik cent, Plzeň
září 2022